

GASETA DE VILAFRANCA

ANY I

1 DE JULIOL DE 1926

NÚM 12

VILA LLIURE DE SITGES

«L'Amic de les Arts» ha reivindicat suara, d'una manera encoberta, l'auto-determinació per a Sitges. L'esperit únic tan ponderat de la vila blanca per antonomàsia, els hi ha emmenat. Sitges, vénen a dir, no és una vila específicament penedesenca i, per tant, els qui malden per una replasmació del Penedès han de prescindir-ne. Els atorguem—diuen—la nostra simpatia, però romanem al marge del moviment—un marge no massa apartat, tanmateix. No volen, es clar, contrarrestar-ne la marxa ni dificultar el desenvolupament pretenent només d'obtenir i de conservar un magnífic «esplèndid isolament».

Comprenem perfectament la posició —estratègica si voleu— dels intel·lectualistes Sitgetans i la respectem, per tal com estimem en la seva justa valor l'haver alçat a plomb, plaçant-la en un honorable nivell espiritual, una vila com la llur.

Podríem invocar antecedents històrics per provar la «penedesitat» de Sitges i dir tot el que és habitud de dir en aquests casos per tornar a la nostra cleda els amics de «L'Amic». En desistim, però. Si, en comptes d'una noble ambició d'exel·lir, els hagués decidit a formular aquesta reivindicació una animadversió segurament segurament que ho intentàriem. Avui no gosem.

Som liberals, liberalíssims. Entenem que les coses han de fer-se a grat. Un maridatge a contracor ens espanta, i el Penedès nou que pretenem, volem amassar-lo amb la mútua simpatia de tots els pobles i per l'esforç espontani dels seus homes, que respongui a una necessitat actual i viva per tal de fer-lo ecor de les nostres activitats i de les nostres energies. El passat història i tradició, glòria i llegenda—sublimarà la nostra obra si així cal. Cap neguit imperialista, cap romàntic atavisme no ens mou. Preferim una amable republiqueta feta de bé a bé a un imperi d'oli de ricí.

Els sitgetans no han de témer, per tant, cap intent a la D'Annunzio provocat per un irredentisme que no sentim, ni tan sols uns mots d'amenaça a la manera feixista. Són coses que, entre nosaltres, no escaurien i potser ens hi fariem mal. Sitges pot continuar essent, per la nostra part, la tranquil la mirada blava de Catalunya, la dameta mediterrània—cabell a la garçonne, però,—dels poetes, el repòs dels estiuejants. No serem pas nosaltres qui li embullarà la troca.

En tenim prou de saber que la vila marinenca ens atorga la seva simpatia per desitjar-li una àmplia, una alta, una completa llibertat. Llibertat espiritual, material, política i llibertat interior. Assistim a l'alliberament de Sitges amb un branc d'olivera; el celebrarem més endavant amb un de llor.

No sempre, però, un deslligament duu la llibertat. De vegades, els pobles fugen de tutories estranyes per caure en un abjecte esclavatge interior, en un caciquisme repugnant. No sempre unes parets blanques tanquen una cambra igualment albíssima. Recordem la paràbola evangèlica. I no voldríem com a catalans que som, que un terreny ben adobat com el de Sitges fos propici al conreu dels escardots, baldament un aciençat maquillatge pugui dotar-los d'aparences frapants, enlluernadores.

Vila lliure de Sitges, la gent del Penedès et saluda d'Olerdo la estant!

Per un Banc comarcal

A la Gasetta de Sitges, al·trament dita «L'Amic de les Arts», l'inestimable Salvador Soler ha publicat un article molt oportú, en el qual és propugnada la creació d'un Banc comarcal.

El negoci bancari és i ha estat realitzat al Penedès empíricament. Posat a les mans d'una munió de persones que fan de banquers a la seva manera i de bancs que no han fet sinó de banquers de vila gran, el banquer i el prestador s'han confós més d'una vegada. I ens trobem que les lletres han constituït el camp d'explotació de la nostra banca. Aquesta concepció simplista, elemental, ha permès la irrupció de bancs forasters, que treballen al dictat tot i tenir davant una perspectiva prometedora.

Muntada així l'escena, s'han produït una sèrie intermitent de falles que han palesat la nostra inexpertes i la excessiva bona fe. La banca de les viles ha entès que la competència ha de fer-se a l'estil dels botiguers: pendre's els clients dels dits. I ho ha complert tant al peu de la lletra, que ni s'ha exercit el control que calia. Els clients, que no tots han estat de pasta d'agnus, s'han valgut dels requeriments insistents dels bancs com els ha convingut i han donat gat per llebre a tort i a dret—siguin fetes les excepcions que calguin. Això pot explicar totes i cadascuna de les falles de la nostra banca d'assaig.

Avui ens trobem, com justament assenyala l'amic Soler, amb un sol Banc d'essència comarcal: el Banc del Penedès. I trobem d'allò més encertada la idea de pendre aquesta entitat per base d'un redreçament bancari penedesenc, fent,

és clar, les modificacions exigides. El Banc del Penedès és fill d'una d'aquestes caigudes que hem al·ludit i es troba encara amb què el cordó umbilical no el deixa moure lliurement.

Ultra l'augment de capital previst per Soler, necessari per a un desplaçament profitós, caldria estudiar, abans de plasmar definitivament l'establiment bancari que feturem, quin caràcter se li hauria de donar. El que s'avé més amb la nostra vida econòmica és el tipus de banca comercial.

Els exportadors i els comerciants treballen sobre la plataforma giratòria del crèdit i si és que volem alçar de bo de bo la nostra comarca hauríem de comptar amb l'ajut dels bancs. Ben entès, però, que han de treure's de circulació els mitjans emprats fins ara i introduir noves maneres d'atorgar crèdits, amb més garantia i més facilitat de control per part del banc. No volem dir, però, que s'hagi de negligir el crèdit agrícola ni les operacions de valors, sempre productives.

Totes aquestes coses cal tenir-les en compte en tractar de constituir o de transformar el Banc veritable del Penedès perquè si només ha de limitar-se la nova estructuració a una obertura d'agències o sucursals tallades sota el patró corrent no avençarem gaire o gens. Si estem decidits a fer un va-i-tot fem-lo bé. No fos cas que deixéssim, com sempre, l'empremta disgraciosa del nostre etern aprenentatge.

Podríem estendre'ns més, però ens allargaríem massa i com que de moment, el que ens interessa és tenir un senyor Banc, havem de desitjar vehementment que la idea del nostre car Salvador Soler sigui presa en consideració per qui cal i duta a terme com més aviat millor, si no volem perdre una nova avinentesa d'una expansió bancària.

P. SAMPERE

Homes i coses

De Xenius a Eugenio d'Ors

D'ença de la separació de l'Ors de la nostra Mancomunitat difunta que venen repetint-se aquí, en aquest país nostre els atacs i fins i tot els afusellaments contra el qui fou durant el primer quint del nostre segle glosador nostre.

I aquesta gent que amb força o sense li tiren pedretes—que jo opino que passen per la tangent—interrogats sobre el particular deuriem justificar-se tenint en compte la sortida, poc recomenable, certament o la tirania intel·lectual que diuen que tant hàbilment esgrimia.

Ni l'una cosa ni l'altra ens interessa en aquest moment.

Es curiós; quan Xenius era Xenius, Xenius era filòsof, era crític, era pare, era guaiador, era glossador: la «Ben Plantada» era una petita obra mestre i que se jo quin seguit de coses més. Are que Xenius és Eugenio d'Ors no és ni filòsof, ni totes les altres coses, és veu que amb la metamòrfosi el talent s'ha evaporat.

I no sabem per quins set sous o mestre editorialista de «La Publicitat» — temps era temps que en un lloc frontal d'un diari nostre era obligat parlar de la «Ben Plantada» — nosaltres, are com abans, estimem al glosari plé d'inquietuts i la «Ben Plantada» té els mateixos encisos que adés.

No és que volguem fer una defensa del glosador primer perquè no som qui per intentar-ho en segon lloc perquè no u necessita essent com és un peix que és porta l'oli.

Voldriem només senyalar com ens sembla poc digna l'actitud de mants escriptors catalans de bescantar l'obra del que ens feu sentir el que ell anomena les palpitations del temps.

Potser que el dexessim tranquil amb el «Nuevo glosario» i nosaltres ens quedessim amb el nostre glosari mutilat.

Per cortessia, per pudor, per dignitat nostra, per respecta a l'obra acomplerta, del que fou la nostra més alta mentalitat.

SYCANDRA

Cròniques banals

ESBARJO I CULTURA

A propòsit d'uns comentaris que amb el títol de «Ampliació» sortiren a la crònica de la anterior GASETA DE VILAFRANCA em permetré de fer als meus amics unes lleugeres indicacions.

Abans de tot diré que potser tortament alguns interpretaran aquesta actitud meua com un petit cisma: no ho és però si ho fos seria ocasió de paraules de l'Apòstol «Oportet hereses...»

Certament cal el·logiar l'esforç que fa uns quants anys feren certs vilafranquins en bastir el Casal. Sense reserves? No. Puix si el lloem ultra-exageradament com s'ha fet ens trobarem que haurem mostrat com l'obra magna de la nostra generació una cosa tant minsa i tant poc representativa que faria que els nostres fills i els nostres néts tinguessin dret a creure que els vilafranquins actuals érem tan amics de la ballaruga com enemics de la estètica arquitectònica.

Però prescindint d'aquest aspecte de la qüestió, parlem de l'obra del «Casal». El seu lema és: «esbarjo i cultura» i si fa el que es proposa únicament compleix el seu deure. I si quan fa esbarjo ningú no s'extranxa ni es sorpren — fora dels amics d'Acció que a voltes fan algunes consideracions molestes per a persones particulars i respectables —, quan fa cultura no hem pas de llençar les campanes al vol: compleix la seva missió, i fa molt bé, però res més.

Em direu que el sacrifici econòmic i el treball que comporta el concert de la Banda Municipal és d'el·logiar. Certament però això ho feu el «Ca-

sal»? No. Ho feren uns quants del «Casal». A ells la nostra enhorabona. Però el gros públic del «Casal» l'esperit del «Casal», no sols no ho feu sinó que es mostrà disconforme amb dit espectacle — la poca assistència de «casalistes» significats i el disgust de molts perquè aquell vespre no hi hagué ball foren ben patents.

Què vol dir això: únicament que no hem d'aixecar ídols de doblé i que el *suum cuique tribuere* és el que ens guia.

I ara, de pas, parlaré de l'anticasalisme de què es fa menció en la abans dita Crònica. Si a Vilafranca hi ha anticasalistes és sols com un moviment de defensa contra el casalisme exagerat. Els que no som sectaris ens n'hem de felicitar; perquè l'abús del casalisme ens portaria a un estat ben desesperat: —el company Mas

i Perera que publicà un interessant article al primer número de GASETA DE VILAFRANCA ens diria quelcom d'això.

Deixem que el «Casal» faci esbarjo i faci cultura i nosaltres fem el nostre fet: però guardem-nos de fer-ne mai un gra massa d'el·logi o de censura, puix en cas contrari correm el perill que algú es cregui que els ideals de la actual generació vilafranquina — a base de la bòbila i del carrer del Comerç — siguin un Charleston i un porró de vi de dotze graus.

FLY

Vèncer el casolanisme vol dir purificar l'esperit nacional i incorporar-se a la comunitat europea.

Cançó epigramàtica

*Feliç el temps que el teu cabell daurat
sobre l'oculta nuca tremolava
com les tiges aurífiques del blat
sobre la terra generosa i brava.*

Feliç el temps del teu cabell daurat!

*Com les roselles, flamareig vermell
dins l'or del blat que beu la llum del dia,
sobre el misteri del teu llarg cabell
la flor rogenca del desig floria,
com les roselles, flamareig vermell.*

*Mes ara el blat, oh, dona! és palla i boll.
Ja el vell misteri nostre esguard no encisa:
i, com el peu l'eixarreït rostoll,
deixa al desig la teua nunca llisa.
Ara el blat, oh, dissort! és palla i boll.*

JOAN ARÚS

Non-non

(Canço d'una mare jove) (1)

Déu te do bona dormida,
la non-non, mon infantó,
que esclatares en ma vida
com la més bella cancó.

L'elet del cor m'escoltava:
qui retenir-lo pogués!
Quan per sempre a mi es lligava,
tu neixies del seu bes.

Passa el temps, i amb les anyades
el amor se fan pregons
sota enfilalls de besades
i rosaris de cançons.

Escoltant-les, ple d'enveja
ha enmudit el rossinyol,
que ma veu rossinyoleja
quan tu t'adorms al bressol.

Una més te'n cantaria
baix baixet, fill del meu cor,
una de tanta alegria
que em negués els ulls en plor,

i et digués a cau d'orella
com per tu m'ha pervingut
de mos somnis de donzella
la divina plenitut.

La non-non, goig de ma vida,
dorm en pau, el meu infant;
per fer bella ta dormida
la mareta va cantant.

(1) A l'admirable cantatriu Concepció Badia d'Agustí.

Gargots del dilluns

EL FOMENT SARDANISTA

Encara no hem parlat mai del Foment Sardanista aquesta entitat tan simpàtica, tant conseqüent, fidel i enamorada de la seva misió.

Cal senyalar-ho sense pressa, sense desviacions, sense fastuositat, xano, xano, diriem, ha dut a cap la consolidació, a la nostra vila de dansa patrial, tot just en aquest temps tan enemics d'aquestes coses.

Ha estat una tasca pacient i intel·ligent, més aviat d'arrelament, que d'ufana de fullatge. Per això podem dir que la sardana a la nostra vila, és una cosa normal i viva.

Però el que ens ha suggerit

tractar del Foment, avui, ha estat l'avinentsa de la pública manifestació d'un nou caire que ha imprès a la seva obra: La propagació dels ballets i dances nostrades, qual primer tast la revetlla de Sant Pere al Tívoli, ens promet plers excel·lents.

Elogis, res més que elogis, podríem escriure fins al cap d'avall. Elogis als directors, als dansaires, a tots els socis del Foment.

Perquè cal una assenyalada direcció, una entusiasta col·laboració, una estreta identificació, per a dur a terme, tan noblement, idealment, una obra plena d'esperit encerclada d'abrus.

R. GENER

LA PREMSA VILATANA

L'any 1903 va començar de publicar-se sota la direcció de Isidre Rius i Font. Hi col·laboraren Recasens, Prats, Fuster, Gilí, etc. Per subítol tenia «semanario autonomista».

Va tenir dos formats i va imprimir-se successivament a les impremtes Cuscó i Esteva.

Vet ací un dels seus escrits:

Dreyfus.—He aquí uno de los nombres que pasarán á la historia, y serán citados miles de veces en todas las causas y procesos, cuya nebulosidad empañe los fóllos.

El Capitan Dreyfus, fué la víctima, (por ser Judío), de las malas artes, que en todos los países pone en danza la reacción.

Acusado de espionaje, se le formó proceso, cuya resultancia fué la de confinamiento al presidio de la isla del Diablo, habiéndole degradado antes, arrancándole los galones fren al ejército, en expresa formación.

Lo que debió sufrir, el infortunado militar y su desconsolada familia, solo él, ellos y su Dios pueden saberlo.

Solo un hombre en la apasionada Francia, tuvo valor para desafiar las iras de la reacción, envalentonada con el triunfo de haber hecho condenar á una inocente víctima, de sus maquiavélicos planes, y este hombre fué el eminente y nunca bastante bien llorado Zola.

El Je acuse del autor de

«Verdad» promovió un gran movimiento de expectación en la vecina nación, la cual llevó el asunto otra vez sobre el tapete, devolviendo á la metrópoli al infeliz desterrado, y en cuyo celebre Consejo de Rennes se le retornó la libertad y con ella la esperanza de una no lejana rehabilitación.

Al fin esta se ha realizado, y el Comandante de Artillería Dreyfus, vuelve á mandar soldados en Vicennes, á cuya guarnición ha sido destinado.

Dediquemos á la memoria de Zola un recuerdo desde nuestras columnas, ya que el gobierno francés ha sabido premiar su famosa labor, trasladando sus restos mortales al Panjeón.

Felicitemos á Dreyfus y á su sufrida familia, por el inmenso triunfo alcanzado con la proclamación de su inocencia y reintegración á su puesto.

Y, á la generosa y Republicana Francia la saludamos con entusiasmo felicitando á su Gobierno por la labor justiciera que al fin ha sabido llevar á cabo.

LL. RAFOLS I GENE

COIX?... PEGOT

El meu amic i jo, aprofitàvem, en plegar, les vetlles llargues dels cap-al-tard d'istiu per deambular pels indrets més miserables de la urbs.

Visitàvem, tots i cadascun, els innombrables barris de barraques escampats per la ciutat, els baixos de Montjuïc i moltes de vegades, no ens movíem del districte cinquè o dels carrerons foscos i abandonats de la Barcelona vella.

Ens movia una intenció pi, en fer aquells tombs? No, ben segur que no. Altrament, què hauríem pogut fer, nosaltres, pobres dimoniets? Tanmateix, potser, encara tenien quelcom d'impú.

En aquells temps, érem uns apassionats engolidors de novel·les.

Els russos, —aquells russos!,— ens tenien el cor robat, i ens plaïa la recerca i la troballa, en la vida real, allà al nostre costat, d'escenes i tipus parions als que havíem llegit.

Més que pietat, potser era urc, el que experimentàvem, en colzejar-nos amb aquell món tan viu i tan desaparebut, i no ens adonàvem que nosaltres esdeveníem, gairebé, personatges d'aquelles novel·les.

Un vespre, ens les vàrem emprendre pels carrers i carrerons dels barris de Santa Maria i Sant Pere. N'hi havia de tant estrets, que les cases gairebé es cloïen, dalt de tot amb una llenca de cel, només per partió. De vegades havíem de recular perquè no tenien sortida i d'altres, féiem cap, voltant, voltant, dos o tres cops al mateix lloc.

El meu amic estava insuportable de xerrador, aquell dia. Jo no en tenia gaires ganes.

A algunes passes de nosaltres, un home amb les ulleres encastades al front, netejava uns estris de llum acetilè. vora el trau pestilent de la claveguera. S'alçà i ranquejant furiosament, s'enconfurnà rera un banc de sabater, en un recó de portal.

—Veus... Coix?... Pegot! És fatal. No ho vols creure?. Et contaré un cas.

—Digues, -vaig respondre, però ell, ja havia començat a relatar

* * *

Quan jo anava a l'escola del poble, venia, també, un noi de cognom Jaques.

Jaques, sec, escarrancit, anava amb crosses. La seva cama esquerra, arronça-penjava, immòbil entre les dues fustes pelades que apuntalaven el seu cos lisiat, com les branques esquerdes d'un arbre.

Amb tot i això no volia ésser menys que els altres. Tenia força delit d'aprendre i s'immiscuïa en llurs facècies. Menejava les crosses, agilmente, com dos garrots defensius i així, s'havia fet respectar dels companys cruels. Quan hom intentava de jugar-n'hi una o mofar-se-li de part darrera s'enutjava terriblement i prenia revenja a cops de crossa, al cap dels entremeliats.

Jo aleshores, era el primer de classe i la meva feina consistia a fer de preceptor. D'ací que tots, els alumnes em temien perquè era ben mirat del mestre i a més i a més, no planyia mesures per tal de fer valdre la meva autoritat.

Jaques, però, s'enduïa la meva simpatia. Em feia molta llàstima. Érem força amics i em contava que quan fora gran, seria sabater. Jaques m'ho deia amb una íntima joia, potser de pensar que així amb el temps fóra un ésser de profit com els altres homes.

Jo no m'avenia pas, amb les míseres aspiracions del meu companyó. Pro curava encoratjar-lo a l'estudi, perquè—li deia—podria entrar en una casa de comerç o, qui sap, si fos estudiós, una petita carrera, que sempre trobaria algú que li donaria la mà.

Les meves paraules no l'entusiasmaven pas massa, s'aprofitava, però, tant com podia dels llibres. Jo m'interessava més pel seu pervindre que no pas pel meu.

No obstant, per la meva inconsciència, li ocorregué un fet que va torçar el plàcid camí de la vida.

Un dia, a l'hora de lliçó, un bon grup de condeixebles m'enrondava. Jaques seia a la taula propera amb les crosses recolzades a la seva vora. El que més l'enutjava, era que algú, sense voler o a dretes, les tirés a terra. Aleshores les crosses movien un gran terrabastall que s'enduïa els esguards i mofes de tots. Ell el rostre contret per l'enuig, les recollia, maleint qui ho ha via fet.

Quin mal instint va temptar-me? Jo que tenia en tanta estima el malaurat minyó, per què en veure'l distret, sobtadament vaig allargar el peu i vaig tombar-li les crosses sorollosament per terra?

Res, l'instint que ens fa collir la rosa, a l'abast de la mà, ens fa cometre la facècia fulgent davant els nostres ulls.

Jaques, va tombar-se irat, sota l'esguard mofeta de tots. D'un cop d'ull, volgué endevinar l'autor, i aplegant les crosses, d'un gest ràpid, ventà un cop a la testa d'un pobric minyó que era a la seva vora.

Jo vaig callar. Pocs havien vist la meva acció i prou es guardarien de dir res i de descobrir-me.

Vaig rabejar la meva malesa, en una tartuferia covarda. M'acostí a Jaques planyorós i carapenat. Vaig fer cor al seu enuig i res vaig objectar als seus intents de revenja, contra el pobric innoçent, que havia pagat les meves culpes.

Aquest altre noi, s'anomenava Roget i era del més miseriós que acudia a l'escola. Sovint, li tocava pagar els plats trencats pel altres. Des d'aquell dia, Jaques, no el podé veure. Sentia una tirria ferotge, contra en Roget i més d'un cop, tornà a amenaçar-lo amb estabornir-lo a cops de crossa.

Roget estava esporuguit. Talment fugia del veïnatge de Jaques. Però el fat, el mal fat, volgué ésser altra vegada cruel amb tots dos.

Era l'hora de lectura. Entorn del mestre, un cercle d'alumnes entre ells, Jaques que llegia amb veu alta. Penjat damunt les crosses una ací l'altra allà, el seu cap s'aclofava bo i dins el llibre.

De cop, com va ésser? Esgarrifa pensar-hi.

Roget, el malestruc Roget, passà distret, tocà lleugerament una crossa d'en Jaques i aquest com un castell de cartes, s'ensostrà a terra.

Roget, verd de terror, restà immòbil, sense esma. Jaques es redreçà d'un bot, sobre la cama bona, recollí les crosses i escometé ferament en Roget.

Tot fou en un instant cap de nosaltres havia revingut de l'esglai. Roget, però, es feu escàpol, corrent com un esperitat pel llarg corredor que menava al carrer.

Jaques el perseguí. Fent petar les crosses sobre l'enrajolat, semblava que portés ales. A grans gambades que valien per sis

passes, boi atrapava al pobric Roget qui, aterrit, no cessava de cridar.

A les envistes del carrer, Jaques, veié que no el podria aconseguir i brandant la crossa en l'aire, li tirà de plà a l'esquena.

Roget rebotè, boca terrosa pel sòl arrossegant-se unes passes enllà.

* * *

L'endemà, Jaques no tornà a l'escola. Havia començat d'aprenent de pegot, en un taller on s'adobaven sabates i es confeccionava algún parell escaducer.

L'Homenatge a Joaquim Mir

Hem anat a l'homenatge que la població de Vilanova ha dedicat al pintor Joaquim Mir.

En Mir és aquell artista penedesenc, candidat noble en la lluita per abastar la Medalla d'honor que reparteixen a Madrid. Aquest any l'hi ha estat arrabassada, bé prou que n'ha parlat la premsa diària.

El seus amics s'han assegut al redós de la seva taula plena de flors per homenatjar lo.

Hi havia tota la representació de la nostre intel·lectualitat més viva. Molts pintors de Catalunya, de fora, literats, artifexs i simplement amics.

Ha estat una abraçada cordialíssima de tots els estaments de Vilanova a n'En Mir.

Els parlaments abrandats, les adhesions efusives i les ovacions esplendoroses han fet que En Mir, home representatiu, oblidés d'un cop i per sempre les penes dels dies passats.

El seu somriure i la seva barba patriarcal atreïen totes les mirades.

En Gol, el màgic del vidre, li fa ofrena d'una copa esmaltada. Catalunya li ofrena una medalla d'honor, grabada amb el foc de l'estimació.

Mestre Mir: Vilafranca, el Penedès, Catalunya i el món de l'art, us saluda, us admira i us estima.

Una tarda a can Mir

El genial paisatgista Joaquim Mir, com deia Raimond Caselles, com ha dit Joaquim Folch, ens rep amb la seva bonhomia clàssica.

Una encaixada cordial segella la nostra salutació. Una encaixada d'amics de tota la vida, tot i ésser la primera vegada de parlar-li. El coneixíem però de vista, li coneixíem molt les seves obres, el sabíem un dels mestres de la moderna pintura li coneixíem àdhuc, el seu gos pelut.

Després d'acomplir l'objecte de la nostra visita (l'Exposició d'Art del Penedès) la qual, dit sigui de pas, acollí amb mostres de fèrvida complaença) ens menà cap el jardí, el seu jardí de fades.

Jardí encantat on les colors dels geranis de tonalitats diverses destaquen damunt d'unes fulles esblaimades de bleida.

Poc a poc, en filera, tot seguit girvoltem contant les passes, per aquells caminois que a cada pas ens canvien el paisatge minúscul.

Etzevares, pins salvatges, flors de jardí i blanques margaridoies.

Ens aturem davant d'un natural i autèntic quadre de cebes de caballeres esbullades.

—Sembren palmeres, diu facciosament un amic.

—Aquestes cebes—comença En Mir amb la seva veu robusta—són cebes grosses com un plat de terrissa. Tot somrient ens conta, que una vegada una dama de l'aristocràcia barcelonina—ací diu el nom—rebé com a present seu, en lloc d'una toia de flors, un pom d'aquelles cebes.

—Aquella dama—reprèn—encara les saboreja, encara en fa l'elogi quan em veu, i tot endinsant-se en el camp de l'art culinari, ens conta la manera de cuinar ceba.

En Mir vol fer tocar la ràdio. Té un aparell monumental Però, en aquells moments no té res a dir-nos. Intervé la senyora. Les làmpares no fan llum.

Senyor, ens diu, En Mir aquest gromòfon no sona. Anem, anem a dalt.

Una escala tallada de fusta ens hi mena.

Entrem. És un taller, com cal. És un taller que ens porta molt per damunt del nivell de la terra. Hi toquen tots els vens, i totes les llums. Es gairabé buit. Ens diu, que d'ací a fi d'estiu el tornarà a emplenar. Una olivera nervuda de Mallorca ens dóna la benvinguda prop del dintell de la porta d'entrada. És d'aquella exposició on l'èxit, com sempre, acompanya En Mir.

En una reproducció d'una obra seva, ens senyala unes roques on ell, una vegada, caigué de corcoll.

—Us vareu fer mal? preguntem.

—No. El cop va ésser repartit per tot el cos. Un trenc al cap i blaus a l'esquena.

Parlem de l'Exposició a Madrid, avui d'actualitat. Tot parlant-ne el trau de la seva boca assenyala un somriure que és tota una ironia de les seves.

—Hi anireu?

—Sí. Hi aniré, probablement. Per si o per no, em faig fer unes sabates de moda, i compraré una maleta nova de trinca.

Sí. En Mir ha anat a Madrid molt silenciosament. Ha retornat, però ha retornat amb molt de brogit. Vilanova, i amb ella tot Catalunya l'ha rebut amb un espetec d'aplaudiments sincers. L'honor d'ésser aplaudit per tot un poble com el nostre, val molt més que una medalla encara que sigui de Madrid, i d'honor.

Parla de Mallorca i s'encanta. O que és bonic, diu.

Elogia Vilanova, d'on ell no se sap moure. Rememora algú, a qui no li plau. No n'hi ha per tant, Vilanova té les seves bel·leses. L'Escola vilanovina de pintura, podria ésser un fet com ho és la d'altres contrades.

Potser l'escola penedesenca i tot, insinuem nosaltres, amb aquella amor al Penedès que'ns corcrema.

Descendim; es fa fosc i el comiat és imminent.

Dues hores al redós del pintor s'han escolat com per encant.

El genial paisatgista, el vila noví de cor, el penedesenc, ens dóna el comiat amb un amable «a reveure».

B. TORRENTS

Acte simpàtic

El passat dia 25 visitaren la nostra vila unes quantes estudiants i estudiants alumnes de la càtedra de «Teoria de la Literatura i de les Arts» de la Universitat de Madrid, acompanyats del seu professor el conegut publicista Andreu Ovejero i del catedràtic de la mateixa Universitat Pere Sàinz.

L'objecte de la visita dels dits alumnes—que realitzaren un viatge d'estudi per Aragó, Catalunya i València— a la nostra vila fou dipositar en el monument del nostre compatriota Milà i Fontanals i damunt la seva tomba uns rams de flors per mans de les gentils estudiants. Volgué acompanyar-los en tal acte el savi professor de la Universitat de Barcelona Antoni Rubió i Lluc, continuador de l'obra de Milà qui tingué davant les despulles del Mestre un oportú record per a ell.

Davant el Monument a l'eminent vilafranquí, el senyor Rubió recità «La complanta d'En Guillem» i «La Sirena».

La senzillesa de l'acte ens conmové i ensem ens impressionà l'alt esperit de comprensió que tots tenen per a les coses de Catalunya: una mostra ferma de la conquesta que l'esperit cultural de Catalunya va fent a través d'Espanya—cosa que ignoren o afecten ignorar alguns catalans.

Guspires

Vivim devorats per la rutina. És el cranc que fa més estralls a la societat dels homes.

Tant és així que per rutina només sabem que en morim devorats.

Resigneu-vos força, resigneu-vos sempre i us trobareu que quan us caldrà aconseguir una cosa, ni tindreu ganes per desitjar-la ni voluntat per encalçar-la.

Resigneu-vos força, resigneu-vos sempre i se us arronçaran els nervis del desig i de l'ambició que ens aguanten la vida.

Els feliços no es recorden dels apesats, diem en una mena de plany que vol ésser un dardell contra el nostre sentit de fraternitat humana.

Tampoc el que menja pensa en el que passa fam. Ni el poderós exaltat sofreix pel pobric humiliat.

Es la llei ineluctable.

Que no?

Digueu-me si el foc es recorda del glaç, la nit del dia, la terra del mar etc. etc.

És molt interessant de conèixer l'opinió dels altres; molt interessant i molt divertit en sems.

Però encara es més interessant i divertit de saber la pròpia.

Es clar que això no és possible sinó a molt poca gent.

Però és possible.

Sigueu francs: si poguéssiu no us canviàrieu la cara, alguna vegada?

Aquella cara, ben entès, que reflexa els sentits de l'ànima.

No hi ha home tan savi al qual no poguem dir, un dia o altre, o molts dies seguits:

—Em sembla que baden, mestre.

I com ens afarrussem. aleshores!

És la revenja, la compensació dels ignorants, el nombre dels quals, diu que és infinit.

L'actitud del qui diu mal de les coses, és sempre ben vista per la gent.

La posició del que en diu sempre bé, es estimada també per la gent.

En què quedem?

En la comèdia de la vida, cal saber escollir l'ambient i l'hora per manifestar-se d'aquesta o d'aquella manera.

Hi ha molta de gent que practica aquesta política dual, amb força èxit de tota mena.

Us diré, però, que jo he intentat de seguir-la i he obtingut resultats d'allò més dolents.

Es cosa d'habilitat; amb el temps i a còpia d'anar tractant la gent, és possible que jo arribi a ésser un minyó aprofitat.

RED

Crònica

El darrer dijous, l'Orfeó Vilafranquí, la nostra benamada institució artística, donà un concert al teatre del Casal La Principal.

Ultra la massa de l'Orfeó, participaren en el concert, la sopran senyoreta Gonzàlez, de

SRTA. GONZALEZ

Barcelona, i el tenor convilatà, senyor Vives.

CARLES VIVES

Composaven el programa un fragrant pomell d'obres corals de tota mena, on ens fou donat l'examinar de bell nou les tasques que duu a terme el nostre Orfeó.

Hi hagué qualques estrenes. Entre elles, una *Ave-Maira* de Palestrina i unes cançons popu-

BALBINA BERTRAN

lars. De més a més, hom féu conèixer al públic vilafranquí, *La Balanguera*, aquesta delitosa cançó que ha escrit suarà l'Amadeu Vives, damunt una poesia del gran poeta mallorquí, Joan Alcover, cançó que esde-

JAUME ESCASANS

vindrà aviat una cosa així com un himne d'afany i esperances.

El programa fou completat per uns fragments lírics que interpretaren la senyoreta Gonzàlez i el senyor Vives.

El públic, molt nombrós, aplaudí força tots els corals del programa, especialment les interpretacions de la senyoreta Gonzàlez i el senyor Vives i el solos dels orfeonistes Balbina Bertran i Jaume Escasans.

Total: una delicada i variada exposició de possibilitats corals que fou rebuda de la manera més favorable per part del públic vilafranquí.

La nostra felicitació a l'Orfeó.

...

QUIN TEMPS FA

Ara fa sol, ara plou. Sí. El temps ha canviat. Uns núvols agres han conspirat i plou que plou. Això quan menys ho creïem. Ha llampegat i tot, i els trons s'han fet sentir. El temps ha canviat. Molt i molt. Hi ha qui no ho creu. Hi ha qui diu que és la calor que apreta. No sabem: podria ésser que després de la pluja, vingués el vent. Segons d'on vingui, el temps canviaria per una llarga temporada. Aleshores ho haureu de creure, pesi a qui pesi.

I, ull viu, que el vent segons d'on ve, s'emporta totes les fulles seques i mortes i les coses que no fan el pes.

...

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA

El concert corresponent al mes de Juny, estigué a càrrec del violinista Costa, acompanyat d'En Vilalta, pianista.

El públic, sempre tan distingit i tan selecte, picà de mans

i obligà a bisar algunes de les obres.

Cal felicitar l'Agrupació novella, la qual ens ha servit per vuitena vegada, una bella vesprada musical.

...

VINGA ESPECTACLE

Companyia Quadreny, amb advertiments; cinema extraordinari; sessions necrològiques organitzades per mants elements; Enric Borràs, amb obres a gust del públic, etc. etc.

Apa, senyors, que som a l'estiu, i convé de passar-lo fresc i divertit.

...

NOTES DE SOCIETAT

Estem esperant amb una expectació digna, digníssima, que els periòdics d'ací i de fora ens donin aquelles notes tan interessants que diuen: ha sortit cap a les illes Medes la distingida senyora tal, amb la seva, no menys gentil etc.; estiuegen a Riudecols el nostre etc. etc., a-

míc amb tota la seva nombrosa família etc., etc.; l'il·lustre escriptor Cisquet de Segarrull, ha somniat que treia la rifa; l'eminent director de l'associació de manillaires, ha tingut la dissort de perdre les ulleres.

La nostra societat, pateix d'aquest silenci.

...

L'EXPOSICIÓ D'ART

Són molts — ens diu la Comissió — els artistes que han promès la seva col·laboració i assistència a aquesta primera Exposició d'art del Penedès.

Noms ben coneguts per la seva veritable vàlua artística. Probablement en el número que seguirà els donarem al públic.

També és d'agrair l'interès que per aquestes coses han mostrat molts vilafranquins com cal, els quals col·laboren moment i material a aquesta manifestació d'art.

Aviat donarem compte dels actes que hom descabdellarà a les sales de l'Exposició durant

els dies que aquesta serà oberta

...

LLIBRES REBUTS

Ens ha estat impossible de parlar dels llibres rebuts aquests darrers dies.

Paciència. A poc a poc ho anirem fent, que els dies són llargs i les obres s'ho valen.

...

ELS BALLETS

Dels « Gargots » estant, un nostre amic en fa l'elogi, i per tant, des d'aquesta secció no en parlarem poc ni molt.

Assenyalem, només, que tingueren la virtut de mobilitzar tot Vilafranca, que en els temps que corren, és una gran cosa.

...

Tot el que té fi, és breu. Aconsolem-nos.

IMPREMTA CLARET
VILAFRANCA

Sastreria X. Bayer

ANGEL GUIMERA, 61

Aquesta casa ha rebut provinent de les millors fàbriques, un gran assortiment de trajos d'alta fantasia, en els quals trobareu dibuixos de gran novetat, com són els de tipus Tutenkamen.

No deixeu, doncs, de visitar aquesta casa

FOTOGRAFIA NOVA

FERRERS, 24

Postals des de 3 pessetes

Reproduccions des de 5 pessetes

Treballs per aficionats

Ampliacions

Treballs acurats

GASETA DE VILAFRANCA

Publicació quinzenal

Redacció i Administració: Sant Joan, 4

SUBSCRIPCIÓ

A Vilafranca: 2 ptes. trimestre

A fora: 2'25 ptes. trimestre.

Les vint cures vegetals de

l'Abat HAMON

guareixen la diabetis, albuminúria, artritis i dolor, malalties del pit, del pal·lor, dels nervis, del cor, del fetge, restrenyiment, llagues de les cames, etc.

Efectes segurs : Completament inofensives.

Laboratoris botànics i marins, de Barcelona.

Exclusiva a Vilafranca: Farmàcia i Centre d'específics de JOAN BOSCH

Placeta de la Vila, 5, i Cort, 21.

Telèfon 2

Proveu els nous models

OPEL

1926

Torpeus i Sedans, de 3 i 4 places

Consum 6 litres per 100 quilòmetres

Representant al Penedès:

JOAN FORTUNY FABREGAS

JOAN HILL

Importador

COMERÇ A L'ENGROS

Colonials : Drogues : Pro-
ductes químics : Confiteria :
Licors de Marca : Queviures
generals : Pesca salada

OFICINES I MAGATZEMS

Ferrers, 10, Font, 9
Telèfons núms. 15 comercial
i 159 particular.
Fabricació: Misser Rufet, 12
Apartat de correus, 12

Servei local i comarcal a domicili

Extractes Eutents i Productes Químics. S.A.

BARCELONA

Adobs, sofres, sulfats
i productes enològics

Dipòsit : carrer de Clascar, 24

DR. ARMENDARES

Tarragona, 1

Telèfon 291

**Tractament de les hèrnies
sense operació ni braguers**

(Procediment del Dr. Piña)

Curació ràpida de les varices de les cames i he-
morroides per injeccions esclerosants.

Gastrobiol Rossell

**Medicació específica contra les ma-
lalties de l'estómac i intestins**

De venda:

FARMACIA INTERNACIONAL - Rambla del Centre, 17 - BARCELONA

RESERVAT

per a el paper de fumar

SMOKING

Xamp-Most.

Xamp-Most?

Xamp-Most!...

Xamp-Most!!!...

ADQUIRIU LA BOMBA BLOCH

no necessita engrassament

Representant dipositari per la comarca: JOSEP GUITART
Llautoneria i Electricitat

FERRERS, 72

TELEFON 72